Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра інформаційних технологій

(повна назва кафедри)

КУРСОВИЙ ПРОЄКТ

з дисципліни ОК19 Об'єктно-орієнтоване програмування (шифр та назва навчальної дисципліни)

на тему:	Розробка	програм	и обробло	ення даних	з файлів	та занесення	даних у	[,] файли
на тему '	'Книги''		-		•		•	-

	другого року на	авчання, групи	ІП3-24
	освітньої прогр	ами	
	Інженерія прог	рамного забезп	ечення
	спеціальності		
	121 Інженерія і	програмного за	<u> безпечення</u>
	першого (бакал	аврського) рівн	ня вищої освіти
	Анни ШКУРА	Γ	
		 ВИЩЕ здобувача виг	цої освіти)
	Керівник проф	ресор кафедри	інформаційних
	технологій		
	(посада, вч	ене звання, науковий	ступінь)
	Микола КУЗЬ		
	(Вл	асне ім'я та ПРІЗВИІ	ЦЕ)
	Національна ш	коло:	
	Університетськ		
	1	ка шкала.	
	Оцінка ECTS:		<del></del>
Члени комісії:	:	Микола КУЗЬ	1
	(підпис)	Власне ім'я та ПРІ	ЗВИЩЕ)
		Марія ДУТЧА	К
	(підпис)	(Власне ім'я та ПРІ	

Здобувачки вищої освіти

м. Івано-Франківськ – 2024 рік

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВИЙ ПРОЄКТ

Анни ШКУРАТ

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача вищої освіти)

Кафедра інформаційних технологій Дисципліна ОК19 Об'єктно-орієнтоване програмування Спеціальність 121 Інженерія програмного забезпечення Освітня програма Інженерія програмного забезпечення Рік навчання 2 Група ІПЗ- 24 Семестр 4 Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

- 1. Тема проєкту: Розробка програми оброблення даних з файлів та занесення даних у файли на тему «Книги»
- 2. Перелік питань, які підлягають розробці: розробити програму оброблення даних з існуючих файлів та занесення оброблених даних у файли; утворити файл, до якого занести книги ціною, не більше 10.0; утворити файл, до якого занести книги ціною в межах від 10.01 до 19.0; утворити файл, до якого занести книги ціною, більшою за 19.01; провести сортування у вихідних файлах по двох варіантах по автору, при рівності по назві, при рівності по ціні, та по ціні, при рівності по автору, при рівності по назві; для перетворення текстового рядка у масив Strings використати метод split() з класу String; для перетворення текстових змінних у числові використати методи parseDouble() з класу Double та parseInt() з класу Integer.
- 3. Дата видачі завдання 15.02.2024
- 4. Термін подачі до захисту <u>14.06.2024</u>

5.	Здобувачка вищої освіти		Анна ШКУРАТ
	•	(підпис)	(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
6.	Керівник		Микола КУЗЬ
	_	(підпис)	(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Пор.	Назва етапів підготовки	Термін	
$N_{\underline{0}}$	курсового проєкту	виконання	Форма контролю
1.	Затвердження теми роботи	15.02.2024	Затвердження на засіданні кафедри
2.	Узгодження завдання та плану курсової роботи з науковим керівником	21.02.2024	Сформовані завдання та план курсової роботи
3.	Обгрунтування актуальності, формулювання мети, завдання, предмету та об'єкту дослідження роботи	02.03.2024	Узгодження з науковим керівником
4.	Опрацювання джерел з теми роботи	16.03.2024	Підготовка огляду літератури
5.	Підготовка І розділу роботи	13.04.2024	Звіт на наук. семінарі кафедри
6.	Підготовка II розділу роботи	26.04.2024	Звіт на наук. семінарі кафедри
7.	Підготовка III розділу роботи	04.05.2024	Представлення наук. керівнику
8.	Виправлення зауважень. Підготовка вступу і висновків.	11.05.2024	Представлення наук. керівнику
9.	Оформлення роботи згідно вимог.	20.05.2024	Представлення наук. керівнику та нормоконтролеру
10.	Виправлення зауважень керівника та нормоконтролера. Відправка електронних версій на перевірку на плагіат.	29.05.2024	Представлення наук. керівнику.
11.	Подача видрукуваної і підписаної роботи (завдання, календарний план, зміст) на кафедру.	14.06.2024	Наявність роботи із усіма необхідної підписами на кафедрі
12.	Оцінювання роботи	19.06.2024	Виставлення оцінки на титульній сторінці роботи і заповнення відомості

Здобувачка вищої освіти		Анна ШКУРАТ
	(підпис)	(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
Керівник		Микола КУЗЬ
	(підпис)	(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 33 сторінки, 12 рисунків, 8 джерел.

Ключові слова: МЕТОДИ, ПОЛЯ, ООП, ФП, ПП, КНИГИ, ІНСТРУМЕНТИ, ПРОГРАМА, РОЗРОБКА, ОБРОБКА, ФАЙЛИ.

Об`єктом розробки ϵ програмне забезпечення для обробки та сортування даних про книги.

Мета роботи – розробка програми оброблення даних з файлів та занесення даних у файли на тему «Книги».

Стислий опис тексту пояснювальної записки:

У першому розділі описано предметну область та її особливості, а також наведено деякі інструменти розробки.

У другому розділі проводиться аналіз методів розв'язання поставленої задачі та засобів розробки програмного забезпечення, складаються вимоги до розроблюваного програмного забезпечення.

У третьому розділі описується вирішення поставленої задачі та демонструється робота розробленої програми.

3MICT

ВСТУП6
1 ОПИС ПРЕДМЕТНОЇ ОБЛАСТІ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РОЗРОБКИ7
1.1 Опис предметної області та її особливості
1.2 Інструменти розробки та їх короткий опис
АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ ТА ЗАСОБІВ РОЗРОБКИ ПЗ. ВИМОГИ ДО ПЗ10
2.1 Методи програмування
2.1.1 Процедурне програмування
2.1.2 Функціональне програмування
2.1.3 Об'єктно-орієнтоване програмування
2.2 Інструменти розробки
2.2.1 Sublime Text
2.2.2 IntelliJ IDEA
2.2.3 Git та GitHub
2.2.4 Stack Overflow та YouTube
2.3 Вимоги до розроблюваного програмного забезпечення
2 ОПИС ВИРІШЕННЯ ПОСТАВЛЕНОЇ ЗАДАЧІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЯ РОБОТИ ПРОГРАМИ
2.Опис вирішення задачі
3.1.1 Клас Book
3.1.2 Клас Controller
3.1.3 Клас Dispatcher
3.2 Демонстрація роботи програми
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

					КП.ІПЗ-421.ПЗ			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата				
Розра	б.	Анна ШКУРАТ			Розробка програми	Лim.	Арк.	Акрушів
Перев	зір.	Микола КУЗЬ	1 1		Н	5	33	
					оброблення даних з			
Н. Ко	нтр.	Микола КУЗЬ			файлів та занесення даних	ПНУ ІПЗ-24		
Затв	ерд.	Ігор ЛАЗАРОВИЧ			у файли на тему «Книги»			

ВСТУП

Людська уява надзвичайно сильний інструмент для просування новітніх технологій, вигадування кулінарних рецептів та навіть написання книг, під час ознайомлення з якими читачі можуть занурюватися у фантастичний чи цілком реальний світ разом з персонажами улюбленої історії. Зараз видати власну книгу не ϵ великою проблемою, тому люди масовіше стали втілювати власні ідеї на папері та продавати їх.

З популяризацією читання та зростанням кількості літератури виникла потреба у її систематизації для полегшення пошуку. Книжкові каталоги стали невід'ємною частиною бібліотечних систем, електронних платформ для читання та книжкових магазинів. Вони допомагають упорядковувати книги за різними критеріями, такими як автор, жанр, рік видання, ціна тощо.

У контексті книжкових магазинів, каталогізація книг ϵ ключовим елементом ефективного управління асортиментом. Добре організований каталог дозволяє швидко знайти потрібну книгу, отримати інформацію про новинки та популярні видання, а також здійснити покупки без зайвих труднощів. Зважаючи на це, важливо розробити ефективну систему обробки файлів, яка забезпечить якісну каталогізацію книжкових товарів.

Програма, розроблена в рамках курсового проєкту, дозволить ефективно обробляти дані про книги, розподіляючи їх за ціновими категоріями; матиме функцію сортування книг за різними критеріями, що дозволить користувачам легко знаходити потрібну інформацію.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

1 ОПИС ПРЕДМЕТНОЇ ОБЛАСТІ ТА ІНСТРУМЕНТІВ РОЗРОБКИ

1.1 Опис предметної області та її особливості

Предметна область даного курсового проєкту охоплює розробку програмного забезпечення для обробки зчитаних із файлів даних про книги та запис їх результатів у вихідні файли. Потрібно створити програму, яка дозволить спростити процес каталогізації, сортування та зберігання інформації про книги.

Книжковий ринок сьогодні характеризується широким вибором літератури на будь-який смак. Для зручності купівлі та продажу книг необхідно мати добре організовані каталоги. Вони можуть містити різну інформацію про книги, а саме: автор, назва, жанр, рік видання, ціна абощо. Формування таких каталогів вручну — дуже довгий і трудомісткий процес, який, до того ж, може допускати багато помилок.

Однією з основних особливостей даної предметної області є необхідність роботи з текстовими файлами. Програма повинна зчитувати їх, аналізувати вміст, виконувати необхідні операції з даними та зберігати результати в інших текстових файлах.

Процес обробки даних включає кілька етапів. Спочатку програма зчитує дані з файлів і заносить їх у списки чи інші структури даних, які підходять для цього. Далі здійснюється сортування записів за різними критеріями: за автором чи ціною, наприклад. Це дозволяє організувати дані у зручному для користувача вигляді та забезпечити швидкий доступ до потрібної інформації. Зрештою, результати обробки записуються у вихідні файли і в подальшому можуть використовуватися для створення книжкових каталогів тощо.

1.2 Інструменти розробки та їх короткий опис

Для розробки програми оброблення, фільтрування та сортування даних про книги було обрано мову програмування Java.

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	7
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		/

Јаvа протягом останнього десятиліття залишається однією з найбільш популярних мов програмування[1]. Особливо сильно вона користується попитом серед великих підприємств, адже їй притаманна масштабованість, яка дуже важлива для розвитку та розростання проектів, та надійна підтримка спільноти. Програми на Java можуть виконуватися на будь-якій існуючій операційній системі[2], де встановлена віртуальна машина Java (JVM). Завдяки цьому досягається незалежність Java програм від платформи виконання.

Јаvа має велику кількість різноманітних бібліотек, які полегшують роботу розробникам. Для даного проекту особливо важливими є бібліотеки для роботи з файлами. Для цього можуть знадобитися класи File, FileReader, BufferedReader, FileWriter, PrintWriter абощо з пакету java.io[3], які дозволяють зчитувати дані з одних файлів та записувати оброблену інформацію в інші.

Java також має хороші засоби для обробки тексту. Клас String з пакету java.lang та його методи дозволяють зручно маніпулювати рядками: розділяти рядки, порівнювати, додавати один рядок у кінець іншого абощо. Це дозволяє швидко витягувати необхідну інформацію з тексту та обробляти її в залежності від потреб користувача.

Важливою особливістю Java ϵ те, що вона найкраще пристосована до об'єктно-орієнтованого програмування на відміну від, наприклад, C++. Це дозволяє зручно організовувати програму в сукупність класів, що дозволяє вносити зміни в окремі модулі, що потребують цього, а не у весь проект, та масштабувати програму, створюючи нові класи, які не так сильно впливатимуть на роботу інших класів, на відміну від того ж процедурного програмування.

Деякі мови програмування, такі як С++, змушують програмістів виділяти та звільняти пам'ять вручну. Це забезпечує надійний контроль над ресурсами пам'яті, однак може виявитися дещо незручним та важким інструментом, особливо для початківців, через що можуть виникати помилки та витік пам'яті. Віртуальна машина Java автоматично керує пам'яттю, через що розробники можуть не турбуватися про розподілення ресурсів пам'яті під час написання коду. Пам'ять виділяється в купі JVM щоразу при створенні об'єкта та

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

звільняється за допомогою збирача сміття (Garbage Collector)[4]. Це особливо важливо для програм, які працюють з великими обсягами даних, як-от програм для обробки інформації про книги.

Одним із важливих інструментів розробки, які використовуються разом з Java, ϵ IDE IntelliJ IDEA від JetBrains. Це середовище розробки ма ϵ зручний інтерфейс для написання, відладки та тестування коду, а також різноманітну кількість інструментів, які допомагають пришвидшити та покращити процес розробки. Для початківців це середовище розробки може здатися трохи заскладним через велику кількість інструментів, на відміну від Eclipse, однак варто розібратися у функціоналі InteliJ IDEA — і відмовитися від цього середовища розробки буде неможливо.

Вибір Java, як мови програмування, для розробки програми обробки даних з файлів та занесення їх в інші файли на тему "Книги" обумовлений її стабільністю, великими функціональними можливостями, зокрема ефективними інструментами обробки файлів і текстових даних, які є особливо важливими для розроблюваної програми.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

АНАЛІЗ МЕТОДІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧІ ТА ЗАСОБІВ РОЗРОБКИ ПЗ. ВИМОГИ ДО ПЗ

2.1 Методи програмування

У цьому розділі будуть розглянуті три основні парадигми програмування: процедурне, функціональне та об'єктно-орієнтоване програмування. Після зважувань усіх «за» та «проти» буде обрано метод, який найкраще підходитиме для виконання поставленого завдання.

2.1.1 Процедурне програмування

Процедурне програмування (ПП) є однією з найстаріших парадигм програмування. Концепція ПП полягає у розділенні програми на підпрограми, які називають процедурами та функціями[5]. У різних мовах програмування терміни "процедури" та "функції" можуть бути різними. Зазвичай процедурою називають підпрограму, що не повертає результату, тоді як функція — підпрограма, що повертає результат, і може виконувати роль частини певного виразу. В іншому ж випадку ці два поняття вважають синонімічними, зокрема в С++. Програма складається з послідовного виконання підпрограм. Такий підхід є хорошим тільки для невеликих програм з чіткою лінійною логікою.

Головною перевагою ПП ϵ його простота та ясність. Завдяки тому, що програми розбиваються на дрібні частини, які виконують конкретні задачі або підзадачі, код ϵ легкозрозумілим і легко підтримуваним. Подібні до C мови програмування часто використовуються саме для процедурного програмування.

Окрім переваг ПП має й певні недоліки, особливо добре помітні, якщо розглядати великі складні системи. Основним таким недоліком є те, що ця парадигма програмування не підтримує інкапсуляцію даних, тобто дані та функції, що їх обробляють, не мають чіткої структури й не об'єднані в логічні групи. Це може призвести до проблем із підтримкою та масштабуванням коду,

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

оскільки доволі важко простежити взаємозв'язки між даними та функціями, а якщо це й вдається, то такі зв'язки сприймаються важко, навіть якщо по суті це мало бути щось просте.

Також ПП може мати дублювання коду, оскільки може виникнути ситуація, де, в залежності від контексту, функції не можуть бути повторно використані без їх копіювання. Це ускладнює організацію коду та збільшує ризик виникнення помилок.

2.1.2 Функціональне програмування

Функціональне програмування (ФП) — парадигма, в основі якої лежать математичні функції[6]. У функціональному програмуванні дані не піддаються модифікаціям, а функції не мають побічних ефектів і повертають один і той самий результат для заданих вхідних параметрів, що дає перевагу ФП, яка полягає в його здатності до полегшення багатопотоковості. ФП дає змогу розробляти надійніші та стійкіші прості в тестуванні та підтримці програми. У цій парадигмі увага спрямована на обрахунок значень та використання функцій як перших класів, тобто їх можна передавати як аргументи іншим функціям, повертати як результат виконання інших функцій та зберігати в змінних.

Функціональне програмування має доволі простий синтаксис, високий рівень абстракції та надає можливість паралельного виконання коду. Тому воно вважається надійним та гнучким інструментом розробки програмного забезпечення.

Відомими представниками функціонального програмування ϵ такі мови, як: Scala, Lisp, Clojure, Haskell. ФП часто використовується й у вискорівневих функціях у JavaScript та Python.

Недоліком ФП вважається складність освоєння, особливо якщо програміст звик до процедурного чи об'єктно-орієнтованого програмування. Функціональне програмування також може бути менш ефективним порівняно з іншими парадигмами, якщо брати до уваги використання пам'яті та продуктивність.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

2.1.3 Об'єктно-орієнтоване програмування

Об'єктно-орієнтоване програмування (ООП) — це парадигма, яка розглядає програму, як сукупність об'єктів, які взаємодіють одні з одними; філософія проєктування комп'ютерного програмування, яка зосереджується навколо даних або об'єктів, а не функцій і логіки[7]. Кожен такий об'єкт є екземпляром класу, у якому визначено дані й методи обробки даних. ООП підтримує такі концепції, як інкапсуляція, наслідування, поліморфізм та абстракція.

Основною перевагою ООП ϵ його здатність до моделювання реальних об'єктів і процесів за допомогою простих і зручних інструментів. Так як об'єкти класів можна об'єднати в ієрархічні структури, полегшується простеження їх поведінки та взаємодії, що призводить до того, що код стає зрозумілішим та легшим у підтримці.

Інкапсуляція — це розміщення об'єктів у класі разом із методами об'єкта. Цей процес виконує захисну функцію. У більшості випадків до даних класу дають доступ тільки методам усередині класу, у якому ті дані зберігаються. Для отримання тієї інформації організовується зовнішній інтерфейс взаємодії з даними класу: дається доступ тільки до деяких методів класу, до полів класу майже завжди звернутися напряму неможливо. Це не дозволяє іншим об'єктам і зовнішнім кодам отримувати доступ до об'єктів класу або змінювати їх. Інкапсуляція дозволяє приховувати внутрішні деталі реалізації об'єкта і покращує модифікованість та масштабованість коду.

Наслідування дозволяє створювати нові класи на основі вже наявних для повторного використання коду й спрощення його розширення. Завдяки цій концепції будь-який клас може бути батьком або дитиною іншого класу чи класів. Тобто дочірній клас отримує у спадок від батьківського класу (його ще називають суперкласом) поведінку (методи) та властивості (поля) з урахуванням деяких обмежень доступу.

Поліморфізм дозволяє використовувати об'єкти різних класів однаковим чином для забезпечення гнучкості та зручності коду. Ця концепція стосується

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

здатності програми інтерпретувати та використовувати один і той самий метод до об'єктів різних класів. Зазвичай це можливо, якщо об'єкти мають різні параметри, але мають спільний батьківський клас.

Абстракція означає відокремлення або приховування реалізації класу від його інтерфейсу. Наприклад, стереосистема може вважатися об'єктом, а кнопки її керування — інтерфейсом. Щоб збільшити чи зменшити гучність, користувач може взаємодіяти з кнопками, але йому не відомо, яким чином дії, зроблені внаслідок натискання тих кнопок, виконані.

Розробники широко використовують ООП в роботі з Java, C++ та Python. Недоліком ООП можна вважати дещо складне проектування та можливість надмірного ускладнення, якщо класи та їх ієрархію спроектовано недостатньо ретельно.

З огляду на розробку програми оброблення даних про книги, об'єктноорієнтоване програмування є найкращим підходом до розв'язання цієї задачі, завдяки своїй структурованості, гнучкості, повторному використанні коду та інкапсуляції.

2.2 Інструменти розробки

Підбір ефективних інструментів розробки програмного забезпечення ε важливим для досягнення успіху для будь-якої команди розробників. Грамотно підібрані засоби розробки значно підвищують продуктивність та забезпечують ефективне управління проектами. Декілька найпоширеніших із них будуть розглядатися далі у розділі.

2.2.1 Sublime Text

Текстовий редактор Sublime Text[8] часто використовують для редагування вихідного коду. Цей редактор підтримує зручне й легке перемикання між проектами, що особливо корисно, коли розробник має

							Арк.
I						КП.ІПЗ-421.ПЗ	12
I	Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		13

одночасно кілька проектів. Перевагою роботи з Sublime Text є також наявна у ньому велика кількість корисних комбінацій клавіш для пришвидшення роботи з кодом. Завдяки можливості декількох виділень, можна редагувати одночасно кілька рядків коду, що може стати в пригоді при роботі з великими файлами.

2.2.2 IntelliJ IDEA

Інтегроване середовище розробки IntelliJ IDEA містить усі необхідні для розробки програмного забезпечення інструменти. Основу складають, звісно, редактор коду, компілятор та відлагоджувач. IntelliJ IDEA автоматизує виконання багатьох завдань, що добряче полегшує процес розробки. Його інтегровані функції сприяють зручній навігації по коду та аналізу помилок, які супроводжують розробників упродовж створення проекту. Для розробки на Java IntelliJ IDEA ε одним з найкращих виборів.

2.2.3 Git Ta GitHub

Система контролю версій з відкритим кодом Git використовується для програмних проектів, коли необхідно часто редагувати код, взаємодіючи з іншими розробниками та їх кодами, та зберігати всі внесені зміни на кожному з етапів. Git ϵ хорошим інструментом для управління версіями та підтримки історії змін.

Інтернет-сховище GitHub — місце для збереження програмних проектів. Проекти, завантажені туди, можуть бути як загальнодоступними, так і приватними — для однієї людини чи групи осіб. Це зручна платформа для обміну проектами та пошуку однодумців.

2.2.4 Stack Overflow Ta YouTube

Stack Overflow – найпопулярніший форум серед програмістів. Якщо

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	11
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		14

розробник зіткнувся з питанням чи проблемою, вирішити яку так і не зміг, скоріш за все він зможе знайти розв'язку саме на цьому сайті. Ця платформа чудово підходить для обміну знаннями, навчання, пошуку рішень для найрізноманітніших проблем, пов'язаних із процесом розробки.

Відеохостинг YouTube чудово підійде для тих, кому важко вивчати мови програмування, технології тощо, тільки ознайомлюючись із текстовими матеріалами. На цій платформі розміщено дуже багато відеоуроків на різноманітні тематики, де кожен зможе знайти потрібну йому інформацію та засвоїти її в зручній для нього манері.

Серед вищезгаданих інструментів IntelliJ IDEA ϵ найоптимальнішим вибором для розробки програми обробки даних про книги. Це середовище розробки автоматизу ϵ значну частину завдань, що значно спростить розробку. А в разі виникнення проблем з написанням коду можна також звернутися до сайту Stack Overflow, де або вже існу ϵ відповідь на потрібне питання, або можна отримати її, попросивши допомоги в інших розробників.

2.3 Вимоги до розроблюваного програмного забезпечення

Вимоги до програмного забезпечення:

- читання даних з текстових файлів (формат txt): текстові файли мають бути сформовані таким чином, що кожен рядок міститиме інформацію про книги в такому вигляді «Номер книги Автор Назва книги Ціна»;
- фільтрація книг за ціною: у результаті виконання коду програми мають створюватися або перезаписуватися три файли, де міститимуться дані про книги різних цінових категорій: дешеві книги, книги середнього цінового діапазону та дорогі книги;
- сортування даних у межах уже сформованих за ціною файлів: забезпечити два варіанти сортування даних: по автору -> назві книги -> ціні та по ціні -> автору -> назві;
  - взаємодія з користувачем: надати інтерфейс взаємодії з користувачем для

L							Арк.
L		·				КП.ІПЗ-421.ПЗ	1 [
E	Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		15

забезпечення можливості вибору методу сортування з наявних; - продуктивність: забезпечити швидку обробку даних при великих обсягах інформації. Розроблюване програмне забезпечення має бути продуктивним та зручним у використанні, якщо врахувати переваги та недоліки вищезгаданих методів та інструментів. Це має дозволити ефективно обробляти дані про книги та керувати ними, здійснювати їх фільтрацію та сортування.

Підпис

Дата

Арк.

№ докум.

КП.ІПЗ-421.ПЗ

2 ОПИС ВИРІШЕННЯ ПОСТАВЛЕНОЇ ЗАДАЧІ ТА ДЕМОНСТРАЦІЯ РОБОТИ ПРОГРАМИ

2.1 Опис вирішення задачі

Для реалізації завдання курсового проєкту було створено такі три класи:

- Book клас, який описує та зберігає інформацію про книжки;
- Controller клас, який містить методи обробки даних про книжки: зчитування інформації з файлів, розподіл отриманих даних по відповідних вихідних файлах, сортування даних про книжки та взаємодія з користувачем, який вирішуватиме, за яким параметром потрібно проводити сортування;
- Dispatcher клас, який містить метод main, з якого починається робота програми та викликається метод з класу Controller, який запускає процес обробки вхідних файлів.

3.1.1 Клас Воок

Клас Book має три приватні поля для збереження зчитаної з файлів інформації: рядкові поля author і title та поле типу дійсне число price.

```
class Book implements Comparable<Book> {
    private String author;
    private String title;
    private double price;
}
```

Конструктор класу (метод Book) приймає три параметри з тими типами даних, які мають об'єкти класу Book, тому не можна створити екземпляр цього класу без указування автора, назви чи ціни книжки.

```
Book(String author, String title, double price) {
   this.author = author;
   this.title = title;
   this.price = price;
```

·	·			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Методи геттери з відповідними назвами повертають значення полів класу для подальшого їх опрацювання. Методів сеттерів у цьому проєкті не передбачено, і поля класу набувають певних значень тільки під час виклику конструктора, тому редагувати інформацію про книжки в ході виконання програми не можна. Якщо потрібно внести якісь зміни в записи, треба робити це у вхідних текстових файлах.

```
public String getAuthor() {
    return this.author;
}
public String getTitle() {
    return this.title;
}
public Double getPrice() {
    return this.price;
}
```

Метод toString() перевизначає однойменний метод батьківського класу Object та повертає рядкове представлення об'єкту у форматі «author title price» (розділювачем є знак табуляції, а не пробіл).

Метод сотрагеТо() перевизначає однойменний метод інтерфейсу Comparable для здійснення можливості порівняння об'єктів та їх подальшого сортування. Цей метод приймає екземпляр класу Book, виконує порівняння об'єкта, який викликав даний метод з об'єктом, який передається, як параметр. Метод повертає значення 1, -1 та 0, якщо об'єкт більший, менший чи рівний об'єкту, який є параметром цього методу. При впровадженні якогось інтерфейсу в програму необхідно реалізувати всі його нереалізовані методи, інакше виникне помилка. У даному випадку потрібно було реалізувати тільки метод сотрагеТо().

```
@Override
public String toString() {
    return this.author + "\t" + this.title + "\t" + this.price;
}
@Override
public int compareTo(Book book) {
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
int result = Double.compare(this.price, book.price);
if(result != 0) {
    return result;
} else {
    result = this.author.compareTo(book.author);
    if(result != 0) {
        return result;
    } else {
        return this.title.compareTo(book.title);
    }
}
```

Клас Воок описує основні властивості об'єкту книга, має конструктор для створення екземпляра класу та присвоєння йому зчитаних із файлу значень, геттери для отримання цих значень для їх подальшого опрацювання, методи toString() та compareTo() для рядкового представлення та порівняння об'єкта вілповілно.

3.1.2 Клас Controller

Клас Controller реалізовує зчитування даних про книжки із вхідних файлів та подальше їх опрацювання. Він містить три публічні константні поля типу змінного масиву ArrayList, елементами якого є екземпляри класу Book. Вони якраз відповідатимуть за збереження інформації про книжки відповідних цінових категорій: дешевих, середньої ціни та дорогих. Ключове слово static пов'язує ці поля з класом, тому для використання цих констант не потрібно створювати об'єкт класу Controller, а маніпулювати ними безпосередньо через клас. Final відповідальне за те, щоб масиви не могли міняти своїх значень після ініпіалізації.

```
class Controller {
    public static final ArrayList<Book> CHEAP_BOOKS = new
ArrayList<>();
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
public static final ArrayList<Book> MEDIUM_PRICE_BOOKS = new
ArrayList<>();
    public static final ArrayList<Book> EXPENSIVE_BOOKS = new
ArrayList<>();
}
```

Метод handleFiles() реалізує алгоритм обробки даних. Цей метод, як і всі інші методи цього класу статичні, тому викликаються через звернення до класу, а не до об'єкту. Його параметрами є об'єкт типу File, який містить шлях до вихідних файлів, а також будь-яка кількість вхідних файлів (варіативний аргумент). Метод є публічним, тож його можна викликати з будь-якої точки програми. Він по черзі викликає методи, які слугують для визначення типу сортування, зчитування файлу, сортування одержаних даних та їх подальшого запису у відповідні файли. Самі файли у циклі foreach по черзі відправляються в метод геаdFile() для зчитування даних. У разі провалу будуть опрацьовані винятки й надійдуть відповідні повідомлення про це. Після завершення роботи методу нічого не повертається.

```
public static void handleFiles(File outputFilesDir, File ...
files) {
             String typeSort = inputSortType();
             for(File file : files) {
                 try {
                     readFile(file);
                 }catch (FileNotFoundException fnfe) {
                     System.out.println("file for read with path "
file.getPath() + " not exist!");
                 }catch (IOException ioe) {
                     System.out.println("exception is thrown:
ioe.getMessage());
                 }
             }
             sortBooks(typeSort);
             writeFiles(outputFilesDir);
         }
```

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Приватний метод inputSortType() не приймає жодних параметрів і реалізує інтерфейс взаємодії з користувачем. На початку виконання методу в консоль виводиться прохання обрати метод сортування (за автором або ціною). Після того, як користувач зробить свій крок, буде виведено повідомлення про те, що він обрав відповідний вид сортування. Варто зазначити, що, якщо користувач введе не «1» або «2», а що-небудь інше, буде призначено тип сортування за замовчуванням (за ціною). Після завершення роботи метод поверне рядкову змінну – тип сортування.

Метод readFile() приймає змінну типу File з методу handleFiles() для зчитування інформації про книги. Змінна line у ході виконання методу зберігає кожен рядок, зчитаний із файлу. BufferedReader забезпечує ефективне читання тексту з використанням буфера. Цикл while за одну ітерацію отримує рядок з файлу, ініціалізує список, який зберігатиме складові рядка, відправляє отримайний рядок та список у метод splitLine() для поділу рядка на частини, а тоді добуває зі списку ці значення (окрім ідентифікатора, адже він ніякої ролі не

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

виконує) і за допомогою них створює об'єкт класу Book та відправляє його в метод separateBook() для фільтрування книжок за категоріями. Цикл триватиме, поки рядків у файлі більше не залишиться. Після цього файл закриється й метод не поверне нічого.

```
private static void readFile(File file) throws IOException{
    String line = "";
    BufferedReader br = new BufferedReader(new FileReader(file));
    while ((line = br.readLine()) != null){
        ArrayList<String> list = new ArrayList<>();
        splitLine(line, list);
        separateBook(new Book(list.get(1), list.get(2), Double.parseDouble(list.get(3))));
    }
    br.close();
}
```

Метод splitLine() виконує поділ отриманого з файлу рядка на частини. Приймає рядок і список, у який зберігатиме результат поділу рядка. Розділювачем слугує знак табуляції, а не пробіл, як це зазвичай роблять, бо автор та назва книги можуть складатися з більш ніж одного слова, тому, якщо у файлі різні дані розділені не знаком табуляції, виникнуть проблеми. Рядковий масив аггау зберігає ті частинки після поділу. Потім цикл рухається по масиву і, якщо масив не порожній, додає до списку list отримані частинки. У результаті виконання методу не повертається нічого.

```
private static void splitLine(String line, ArrayList<String>
list) {
        String[] array = line.split("\t");
        for (String str: array) {
            if (!str.equals("")) {
                list.add(str);
            }
        }
    }
}
```

	·			
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

Метод separateBook приймає екземпляр класу Book і виконує розподіл книжок за категоріями в залежності від їх ціни. Якщо ціна до 10 включно, книга i вважається дешевою додається до константного контролера поля CHEAP_BOOKS. Якщо ціна потрапляє в діапазон 10.01-19 – книга середньої цінової категорії і відправляється в MEDIUM PRICE BOOKS. Якщо ж ціна перевалює 19, книга дорога й за аналогією за переходить ДО EXPENSIVE_BOOKS. Метод нічого не повертає.

```
private static void separateBook(Book book) {
    double price = book.getPrice();
    if(price < 10.01) {
        CHEAP BOOKS.add(book);
    } else if(price > 19.00) {
        EXPENSIVE BOOKS.add(book);
    } else {
        MEDIUM PRICE BOOKS.add(book);
    }
```

Meтод writeFiles приймає шлях до директорії, яка містить або міститиме вихідні файли. Він намагається по черзі відкрити та опрацювати вихідні файли, якщо це не вдається, опрацьовує виняток FileNotFoundException та виводить відповідне повідмолення. Спочатку метод відкриває cheapBooks.txt для записування. Далі у циклі проходиться по елементах списку CHEAP_BOOKS і записує порядково у файл інформацію: спочатку індекс+1 (для зручності, бо нумерація в списках починається з 0), тоді елемент списку CHEAP_BOOKS, а точніше його рядкове представлення, реалізоване вже розглянутим методом toString(). Далі pw.flush() очищує буфер PrintWriter, а pw.close() закриває **PrintWriter** та вивільняє ресурси. Далі усе те саме відбувається mediumPriceBooks.txt та expensiveBooks.txt. Важливо зазначити, що вихідні файли щоразу в результаті роботи програми перезаписуються, тому, якщо треба дописати у файл лише якісь нові дані, старі зітруться. У результаті виконання методу нічого не повертається.

private static void writeFiles(File outputFilesDir) {

				·
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
try {
                 PrintWriter
                                                          PrintWriter(new
                                  рw
                                       =
                                                 new
File(outputFilesDir, "cheapBooks.txt"));
                 for(int i = 0; i < CHEAP_BOOKS.size(); i++) {</pre>
                     pw.println("" + (i+1) + "\t" + CHEAP BOOKS.get(i));
                 }
                 pw.flush();
                 pw.close();
                    = new PrintWriter(new File(outputFilesDir,
"mediumPriceBooks.txt"));
                 for(int i = 0; i < MEDIUM_PRICE_BOOKS.size(); i++) {</pre>
                     pw.println(""
                                             (i+1)+
MEDIUM PRICE BOOKS.get(i));
                 pw.flush();
                 pw.close();
                         new
                                  PrintWriter(new File(outputFilesDir,
"expensiveBooks.txt"));
                 for(int i = 0; i < EXPENSIVE_BOOKS.size(); i++) {</pre>
                     pw.println(""
                                              (i+1)
                                                               "\t"
EXPENSIVE_BOOKS.get(i));
                 }
                 pw.flush();
                 pw.close();
             } catch (FileNotFoundException fnfe) {
                 System.out.println("file for write not exist!");
             }
         }
```

Метод sortBooks() приймає ключ, за яким відбуватиметься сортування. Якщо ключ – "author", книги сортуються за автором, назвою, ціною. Якщо "price", сортування йде за ціною, автором, назвою. Якщо критерій не співпадає ні з "author", ні з "price", застосовується стандартне сортування, визначене у класі Book. У результаті виконання методу нічого не повертається.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

```
private static void sortBooks (String key) {
              switch (key) {
                  case "author": {
                      Comparator<Book> authorSort = new Comparator<>() {
                          @Override
                          public int compare(Book b1, Book b2) {
                                                  result
b1.getAuthor().compareTo(b2.getAuthor());
                              if (result != 0) {
                                  return result;
                              } else {
                                  result = b1.compareTo(b2);
                                  if (result != 0) {
                                      return result;
                                  } else {
                                      return
b1.getTitle().compareTo(b2.getTitle());
                                  }
                              }
                          }
                      };
                      Collections.sort(CHEAP BOOKS, authorSort);
                      Collections.sort(MEDIUM PRICE BOOKS, authorSort);
                      Collections.sort(EXPENSIVE BOOKS, authorSort);
                      break;
                  }
                  case "price": {
                      Comparator<Book> priceSort = new Comparator<>() {
                          @Override
                          public int compare(Book b1, Book b2) {
                                                  result
b1.getPrice().compareTo(b2.getPrice());
                              if (result != 0) {
                                  return result;
                              } else {
```

```
result
b1.getAuthor().compareTo(b2.getAuthor());
                                  if (result != 0) {
                                       return result;
                                   } else {
                                       return b1.compareTo(b2);
                                  }
                              }
                          }
                      };
                      Collections.sort(CHEAP_BOOKS, priceSort);
                      Collections.sort(MEDIUM PRICE BOOKS, priceSort);
                      Collections.sort(EXPENSIVE BOOKS, priceSort);
                      break;
                  }
                  default:
                      Collections.sort(CHEAP_BOOKS);
                      Collections.sort(MEDIUM_PRICE_BOOKS);
                      Collections.sort(EXPENSIVE_BOOKS);
                      break;
              }
         }
```

Клас Controller реалізує основний функціонал програми, який відповідає за обробку файлів.

3.1.3 Клас Dispatcher

Клас Dispatcher не має полів і містить всього один метод main(), з якого починається робота програми. У цьому методі створюються директорії з вхідними та вихідними файлами. Далі вихідна директорія та вхідні файли (у даному випадку їх 3, але може бути будь-яка кількість) передаються до вже згаданого методу handleFiles() для подальшої їх обробки. Наприкінці в консоль

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

виводиться повідомлення, що файли були прочитані та записані, а також вміст списків з даними, розділеними за категоріями.

```
public class Dispatcher {
         public static void main(String[] args) {
             File
                               inputFiles
                                                                       new
File("C:\\Users\\User\\IdeaProjects\\courseProject\\src\\inputFiles");
             File
                               outputFiles
                                                                       new
File("C:\\Users\\User\\IdeaProjects\\courseProject\\src\\outputFiles");
             inputFiles.mkdir();
             outputFiles.mkdir();
             File f1 = new File(inputFiles, "file1.txt");
             File f2 = new File(inputFiles, "file2.txt");
             File f3 = new File(inputFiles, "file3.txt");
             Controller.handleFiles(outputFiles, f1, f2, f3);
             System.out.println("files read and wrote");
             System.out.println(Controller.CHEAP BOOKS);
             System.out.println(Controller.MEDIUM PRICE BOOKS);
             System.out.println(Controller.EXPENSIVE BOOKS);
         }
     }
```

Робота програми починається з методу main(), де ініціалізуються файли й директорії, після чого робота переходить до методу handleFiles(). Там через метод іприtSortType() користувач вводить ключ сортування. Далі починається обробка файлів. Спочатку викликається метод readFile(), який у свою чергу викликає splitLine() та separateBook() для поділу рядків на окремі дані та їх фільтрування за категоріями. Потім у handleFiles() викликається метод sortBooks() з передаванням ключа сортування, де дані отримують порядок, заданий користувачем, а тоді у writeFiles() зчитані та відсортовані дані записуються по черзі в три вихідні файли. Після завершення обробки файлів відбувається повернення до методу таіn() і в консоль виводяться повідомлення

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

про завершення опрацювання файлів, а також його результат.

3.2 Демонстрація роботи програми

Для демонстрації роботи програми було створено 3 вхідні файли з даними про книжки. На рисунках 3.1-3.3 зображено їх вміст.

```
Taras Shevchenko Kobzar 40
Freida McFadden Never lie 15.40
David Baldacci A calamity of souls 8.99
Leigh Bardugo The familiar 19
Salaman Rushdie Knife: After an attempted murder 17.35
```

Рисунок 3.1 – Вміст файлу file1.txt

1	Alyssa Cole	One of us knows	9.55		
2	Percival Everett	. James	18		
3	Amy Tan The back	yard bird chroni	icles 6	.80	
4	Holly Jackson	The Reapperance	of Rachel	Price	10
5	Douglas Preston	Extinction	36.20		

Рисунок 3.2 – Вміст файлу file2.txt

1	Emily Henry	Funny story 4.99	
2	Sarah J. Maas	Throne of glass 13	
3	Lysa TerKeurst	Clear mind, peaceful hear	rt 12.99
4	Sarah Adams	The rule book 10.55	
5	Leif Enger	I cheerfully refuse 2	22.60
6	Sarah J. Maas	Throne of glass 11	
7	Arah J. Maas	Throne of glass 11	
7	Arah J. Maas	Throne of apples	11

Рисунок 3.3 – Вміст файлу file3.txt

Результат виконання програми та вмісти вихідних файлів, якщо користувач обирає сортування за автором, зображено на рисунках 3.4-3.7.

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		28

```
"C:\Program Files\Java\jdk-17\bin\java.exe"
select file sort type:
1 - author
2 - price
something other - default type
Enter:
1
you choose author type of sort
files read and wrote
[Alyssa Cole One of us knows 9.55, Amy Ta
[Arah J. Maas Throne of apples 11.0, Am
[Douglas Preston Extinction 36.2, Leif Enter:

Process finished with exit code 0
```

Рисунок 3.4 – Результат сортування за автором

```
1 Alyssa Cole One of us knows 9.55
2 Amy Tan The backyard bird chronicles 6.8
3 David Baldacci A calamity of souls 8.99
4 Emily Henry Funny story 4.99
5 Holly Jackson The Reapperance of Rachel Price 10.0
```

Рисунок 3.5 – Bmict cheapBooks.txt (за автором)

```
1 Douglas Preston Extinction 36.2
2 Leif Enger I cheerfully refuse 22.6
3 Taras Shevchenko Kobzar 40.0
```

Рисунок 3.6 – Bmict expensiveBooks.txt (за автором)

```
1 Arah J. Maas Throne of apples
                                     11.0
2 Arah J. Maas Throne of glass 11.0
3 Freida McFadden
                      Never lie
                                     15.4
4 Leigh Bardugo The familiar
                              19.0
5 Lysa TerKeurst
                    Clear mind, peaceful heart 12.99
6 Percival Everett
                      James
                             18.0
                      Knife: After an attempted murder
7 Salaman Rushdie
                                                            17.35
8 Sarah Adams The rule book 10.55
9 Sarah J. Maas Throne of glass 11.0
10 Sarah J. Maas Throne of glass 13.0
```

Рисунок 3.7 – Вміст mediunPriceBooks.txt (за автором)

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		29

У файлі з книжками середньої цінової категорії чудово видно, що всі автори відсортовані в алфавітному порядку. У 1 та 2 рядках продемонстрований випадок, коли автори однакові й сортування продовжується за назвою книги. А в 9 та 10 рядках видно, що при рівності авторів та назв сортування відбувається за ціною в порядку зростання.

На рисунках 3.8-3.11 показано результати виконання програми та вихідні файли, якщо користувач обере сортування за ціною.

```
"C:\Program Files\Java\jdk-17\bin\java.exe"
select file sort type:
1 - author
2 - price
something other - default type
Enter:
2
you choose price type of sort
files read and wrote
[Emily Henry Funny story 4.99, Amy Tan
[Sarah Adams The rule book 10.55, Arah
[Leif Enger I cheerfully refuse 22.6, Dougle
```

Рисунок 3.8 – Результат сортування за ціною

```
1 Emily Henry Funny story 4.99
2 Amy Tan The backyard bird chronicles 6.8
3 David Baldacci A calamity of souls 8.99
4 Alyssa Cole One of us knows 9.55
5 Holly Jackson The Reapperance of Rachel Price 10.0
```

Рисунок 3.9 – Вміст cheapBooks.txt (за ціною)

```
1 Leif Enger I cheerfully refuse 22.6
2 Douglas Preston Extinction 36.2
3 Taras Shevchenko Kobzar 40.0
```

Рисунок 3.10 – Вміст expensiveBooks.txt (за ціною)

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	20
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата	14111113	30

```
1 Sarah Adams The rule book
                              10.55
2 Arah J. Maas Throne of apples
                                      11.0
3 Arah J. Maas Throne of glass 11.0
4 Sarah J. Maas Throne of glass 11.0
                      Clear mind, peaceful heart 12.99
5 Lysa TerKeurst
6 Sarah J. Maas Throne of glass 13.0
7 Freida McFadden
                     Never lie
                                      15.4
8 Salaman Rushdie
                      Knife: After an attempted murder
                                                            17.35
9 Percival Everett
                      James 18.0
10 Leigh Bardugo
                     The familiar
                                      19.0
```

Рисунок 3.11 – Вміст mediunPriceBooks.txt (за ціною)

У 2-4 рядочках mediumPriceBooks продемонстровано випадки, коли ціна однакова і сортування за автором, і коли ціна й автор однакові й сортування з назвою. Як видно, програма чудово впоралася з поставленим завданням.

Важливою деталлю ϵ те, що між номерами книжок, їх авторами, назвою та ціною стоять знаки табуляції для коректної роботи програми, тому не рекомендується використовувати інші розділювачі. Також не слід редагувати текстові файли в IDE: знаки табуляції проставляються неправильно. Замість цього варто використовувати будь-який текстовий редактор. Якщо не дотримуватись цих рекомендацій, виникне помилка, як на рисунку 3.12.

Рисунок 3.12 — Демонстрація некоректної роботи програми при неправильній організації вхідних файлів

Дана програма має простий і зрозумілий алгоритм зчитування, обробки та запису даних у файли та ϵ ефективною для обробки невеликих та середніх обсягів даних.

						Арк.
					КП.ІПЗ-421.ПЗ	21
Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		31

ВИСНОВКИ

У результаті розробки програмного забезпечення для обробки даних з файлів на тему «Книги» вдалося створити програму для автоматизації процесів каталогізації та зберігання даних про книги.

У першому розділі роботи було детально розглянуто предметну область — книжковий ринок. Було описано інструменти розробки, зокрема середовища розробки.

У другому розділі проаналізовано різні парадигми програмування — процедурне, функціональне та об'єктно-орієнтоване. Обґрунтовано вибір об'єктно-орієнтованого програмування (ООП), як методу програмування, який найкраще підходить для вирішення поставленої задачі. Розглянуто інструменти розробки, такі як Sublime Text, IntelliJ IDEA, Git, GitHub, Stack Overflow та YouTube та обґрунтовано залучення деяких із них у процесі розробки програмного забезпечення для цього проєкту. Сформульовано вимоги до розроблюваного програмного забезпечення.

У третьому розділі докладно описано структуру програми та реалізацію її основних компонентів. Розглянуто класи Book, Controller, Dispatcher та їх взаємозв'язки. Було пред'явлено докази коректної роботи програми у вигляді скріншотів консолі та вхідних/вихідних файлів. Програма успішно зчитала дані з вхідних файлів, відсортувала книги згідно з указаним користувачем ключем та зберегла результати обробки у відповідні вихідні файли. Це свідчить про її ефективність та відповідність поставленим вимогам.

Результати виконаної роботи підтвердили, що автоматизація процесів обробки та каталогізації даних про книги ϵ важливою складовою сучасного книжкового ринку. Розроблена програма забезпечу ϵ високу точність, швидкість та зручність роботи з даними. Виконання завдання курсового проекту розширило знання та покращило навички у сфері програмування, розробки ПЗ та роботи з даними.

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Medium [електронний ресурс] – 10 Most Popular Programming Languages in 2024 – 2024 – Режим доступу: URL:

https://learnwithstatanalytica.medium.com/10-most-popular-programming-languages-in-2024-dcdada056833 (Дата звернення: 03.03.2024)

- 2. UA5.ORG [електронний ресурс] Основи програмування мовою Java 2024 Режим доступу: URL: https://ua5.org/java/370-osnovi-programuvannja-movoju-java.html (Дата звернення: 10.03.2024)
- 3. Oracle [електронний ресурс] Java^{TM} Platform, Standard Edition 8 API Specification 2024 Режим доступу: URL: https://docs.oracle.com/javase/8/docs/api/ (Дата звернення: 23.03.2024)
- 4. W3schoolsUA [електронний ресурс] Збирач сміття 2024 Режим доступу: URL: https://w3schoolsua.github.io/hyperskill/garbage-collectors.html#gsc.tab=0 (Дата звернення: 03.03.2024)
- 5. Дистанційна підтримка освіти школярів [електронний ресурс] Поняття "підпрограма", "функція" та "процедура" — 2024 — Режим доступу: URL: https://disted.edu.vn.ua/courses/learn/12651 (Дата звернення: 29.03.2024)
- 6. Foxminded [електронний ресурс] Функціональне програмування та приклади його використання 2024 Режим доступу: URL:
   https://foxminded.ua/funktsionalne-prohramuvannia/ (Дата звернення: 08.04.2024)
   EPAM Campus [електронний ресурс] Основні принципи ООП 2024 Режим доступу:
- 7. URL: https://training.epam.ua/ua/blog/275 (Дата звернення: 17.04.2024)
- 8. ITpedia [електронний ресурс] 10 Software Development Tools 2024 Режим доступу: URL: https://uk.itpedia.nl/2018/04/25/10-software-development-tools/ (Дата звернення: 22.04.2024)

Змн.	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата